

[Poul Nielson]

borgerlige partier. Jeg vil i hvert fald sige, at enhver antydning af overraskelse over, at socialdemokratiet stiller sig positivt over for SFs forslag i princippet, den er sådan set overraskende for mig.

Det er vores håb, at man vil kunne gå et skridt videre i forsøget på at presse Sydafrika, men vi er altså indstillet på, at det vil være nødvendigt, også hvis man ser på forslaget her i enkeltheder, med en grundig gennemgang. Det er vi altså indstillet på. Jeg vil gerne slutte med at sige, at det primære, når vi ser på selve problemet, er fortsat det, vi kan få andre med til.

Svend Andersen (Rosk. a.) (FP):

Hr. Gert Petersen betegnede mig som en apartheidbeundrer. Denne udtalelse skal selvfølgelig ikke have lov til at stå uimodsagt. For at selv hr. Gert Petersen kan forstå det, skal jeg gøre det klart for ham: jeg er ikke nogen beundrer af apartheid, hvilket også fremgik af den tale, jeg holdt. Det er da muligt, jeg ikke har talt særlig klart og tydeligt, men så skal det siges helt klart og tydeligt nu: vi er modstandere af enhver form for brud på menneskerettighederne. Det sagde jeg også i min tale, men jeg må hellere sige det én gang til. Jeg betragter apartheid som brud på menneskerettighederne. Det er vi modstandere af.

Man skal heller ikke sige, at jeg beundrer det hvide mindretal i Sydafrika så højt. Det har jeg på ingen måde givet udtryk for. Det, jeg har sagt, er, at der findes altså lande rundt omkring i verden, som er meget grovere end Sydafrika. Men det kan man altså ikke udlægge på den måde, at jeg så til gengæld skulle være en varm beundrer af det styre, der er i Sydafrika. Man kunne lige så godt begynde at sige, at hr. Gert Petersen er en varm beundrer af Cambodjastyret og af Nordkoreastyret, fordi han ikke har stillet et lignende forslag, hvad angår de to lande. Det er jo en forskruet måde at argumentere på, og jeg skal ikke opholde mig længere ved det.

Det samme gælder udenrigsministerens udtalelse. Han havde også forstået min tale som et enormt varmt forsvar for Vorster. Godt nok er det en kold tid, vi lever i, og der skal måske ikke meget varme til, før man kalder det enorm varme, men det, jeg sagde,

hr. udenrigsminister, var: vi tager afstand fra ethvert brud på menneskerettighederne, og vi betragter apartheid som brud på menneskerettighederne. Det kan man ikke kalde et enormt varmt forsvar for Vorster.

Bare for at debatten ikke skal gå helt over i den forkerte grøft -- hvad den jo gør, når det drejer sig om Sydafrika -- så var det, jeg gjorde opmærksom på, at der findes altså lande, der er betydeligt mere afskyelige.

Langsted (CD):

I fortsættelse af denne timelange debat har jeg et konkret spørgsmål til udenrigsministeren: Hvis nu et forslag som dette bliver vedtaget og der så fra Sydarikas side kommer restriktioner i form af en boykot mod danske varer el. lign., vil udenrigsministeren så rejse til Johannesburg med SAS eller et andet flyselskab, analogt med den rejse, udenrigsministeren lige foretog til Teheran? Det er selvfølgelig et spørgsmål, om det er et styre, vi bryder os mere eller mindre om end det, som shahen har i Iran.

Ib Nørlund (DKP):

Hr. Svend Andersen (Rosk. a.) og andre fra højre side har lagt et meget mærkeligt syn på menneskerettighederne for dagen. Hr. Svend Andersen (Rosk. a.) får nu sagt nogle høflige ord om, at han ikke ynder apartheid, men det er dog ingenting i forhold til de andre krænkelse af menneskerettighederne, som man her kommer med. Det er et spørgsmål om forretningsmæssige dispositioner her i landet. Det skulle være så skrækeligt at indstille SAS-flyvning, det skulle være så skrækeligt at snakke med Elsam om at købe kullene dér, hvor de før i tiden købte dem, osv. Det er altså krænkelse af menneskerettighederne, men alt, hvad der foregår under apartheidstyret i Sydafrika, det lægger hr. Svend Andersen ikke mærke til. De andre ting, han fremdrager, viser det samme manglende kendskab til forholdene.

Hr. Honoré sagde, at man underminerer sikkerhedsrådets kompetence ved at tage skridt på eget ansvar fra dansk side. Dette er dog aldeles urigtigt. Det, som en manglende vedtagelse i sikkerhedsrådet kan betyde, er, at man ikke kan pålægge nogen forpligtelse i den retning. Men rent faktisk burde også generalforsamlingens resolutioner -- og der er